

Datum : 25 april 2024

Portefeuillehouder : Frank Pubben

Zaaknummer : 742722

Status : Openbaar

Gemeenteraad : N.v.t.

Onderwerp : Verwijsindex Risicjongeren (VIR)

SAMENVATTING

De gemeente Gennep is regionaal uitvoerder van de Verwijsindex Risicjongeren: een signaleringssysteem om kinderen en jongeren waar opvoedzorgen over zijn te monitoren en ondersteunen.

Het Rijk is voornemens dit wettelijke en landelijke instrument af te gaan schaffen.

Het college is gestart met een actie om de verwijsindex te behouden en verder te ontwikkelen.

Dit heeft geleid tot voorbereidingen voor een thans voorliggende motie die tijdens het VNG jaarcongres in juni 2024 behandeld zal worden, gericht op het behoud en liefst de verbetering van dit signaleringssysteem.

VOORSTEL

Het college besluit

1. De motie: Heroverweging en Aanpassing van de Verwijsindex Risicjongeren vast te stellen
2. De motie in te dienen ten behoeve van de behandeling tijdens het Jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse gemeenten op 25 en 26 juni 2024
3. De motie in elk geval actief ter kennis te brengen van de Limburgse gemeenten

BESLUIT

Datum : 30 april 2024

Het college besluit

1. De motie: Heroverweging en Aanpassing van de Verwijsindex Risicjongeren vast te stellen
2. De motie in te dienen ten behoeve van de behandeling tijdens het Jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse gemeenten op 25 en 26 juni 2024
3. De motie in elk geval actief ter kennis te brengen van de Limburgse gemeenten

AANLEIDING

Verwijsindex

De gemeente Gennep is namens regio Noord en Midden Limburg projectuitvoerder van de Verwijsindex Risciojongeren (verwijsindex of VIR).

De verwijsindex is een landelijk verplicht signaleringsinstrument dat geborgd is middels een wettelijk kader. De verwijsindex is in 2010 mede met ondersteuning van de provincie(s) landelijk uitgerold. Het is een eenvoudig signaleringssysteem om te waarborgen dat kinderen en jongeren niet buiten de boot vallen m.b.t. hun ontwikkeling.

De verwijsindex is ontstaan naar aanleiding van gezinsdrama's waarbij achteraf de onderzoekers concludeerden dat in de betrokken gezinnen vaak al jaren hulpverleners actief waren die geen weet van elkaars rol en bestaan hadden. In 2015 is de transitie van jeugd tot uitvoering gebracht en de verantwoordelijkheid van jeugdhulp grotendeels bij de gemeente terecht gekomen.

De kern van het signaleringssysteem is dat een hulpverlener die zich zorgen maakt rondom de ontwikkeling van een kind of jongere (tot 23 jaar) een melding doet. De melding bestaat uit het invoeren van naam en BSN-nummer en eigen gegevens. Indien een andere hulpverlener of instantie vervolgens een melding doet van dezelfde jongere ontstaat er een match. Beide partijen krijgen dan een mail met het bericht dat ze de jongere gemeld hebben en krijgen contactgegevens van elkaar om vervolgens tot afstemming te kunnen komen. Is er binnen twee jaar geen match, dan verdwijnt de melding.

Motie tot afschaffing, in 2021

In december 2021 is in de Tweede Kamer de motie van de leden Westerveld (GL) en Peters (CDA) aangenomen. Deze motie verzoekt de regering om de VIR als wettelijke verplichting uit de Jeugdwet te schrappen en indien gemeenten of regio's er nog wel gebruik van maken de privacy van de jeugdige bij het gebruik wettelijk te waarborgen. Destijds heeft de staatssecretaris de motie ontraden met gebruikmaking van het spreekwoord: Het kind met het badwater weggooien. Daar er tevens geen goed alternatief voorhanden is of daar perspectief op is.

Vorbereiding tot afschaffing verwijsindex

Momenteel is het Ministerie van VWS bezig met een wetstraject ter afschaffing van de verwijsindex. Het perspectief is thans dat na de zomervakantie door VWS een handreiking gepubliceerd gaat worden. Met deze handreiking kunnen regio's, desgewenst zelf en op vrijwillige basis een eigen signaleringssysteem ontwerpen en bouwen.

Motie voor behoud van verwijsindex

Het college is, na consultatie van de collega's en stakeholders binnen en buiten in de regio, een lobby gestart tot behoud van de verwijsindex. Liefst behoud met daarbij een doorontwikkelopdracht. Wethouder Pubben is in gesprek gegaan met diverse actoren (o.a. een van de indieners van de motie) en heeft tevens een publicatie gedaan op social media. Dit heeft tot gevolg gehad dat er een artikel in Binnenlands Bestuur heeft gestaan en er overleg heeft plaatsgevonden met diverse ambtenaren van VWS en de VNG.

Samen met medestanders is er een motie ontworpen die ingediend kan worden tijdens het VNG congres in juni 2024. De motie roept het bestuur van de VNG op om in gesprek te gaan met de Rijksoverheid met als doel heroverweging intrekking van de verwijsindex en in plaats daarvan de verwijsindex door te ontwikkelen.

BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE KADERS

- Jeugdwet

ADVIES

De ambtelijke organisatie stelt aan het college van burgemeester en wethouders voor:

1. De motie: Heroverweging en Aanpassing van de Verwijsindex Risicjongeren vast te stellen
2. De motie in te dienen ten behoeve van de behandeling tijdens het Jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse gemeenten op 25 en 26 juni 2024
3. De motie in elk geval actief ter kennis te brengen van de Limburgse gemeenten

NADERE ONDERBOUWING / ARGUMENTEN

Het is van belang dat professionals inzicht hebben in elkaars betrokkenheid bij gezinnen die hulp nodig hebben.

Het huidige systeem kan vrij gemakkelijk veel effectiever gemaakt worden als er een helder toetsingsinstrument opgezet wordt dat gemeenten en jeugdhulporganisaties ondersteunt bij het dekkend maken van de verwijsindex.

In het kader van toekomstige ontwikkelingen (bijvoorbeeld Toekomstscenario Kind -en Gezinsbescherming) is het van belang om een signaleringsinstrument te hebben, liefst voor het gehele gezin.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Het is mogelijk dat er onvoldoende draagvlak is voor de motie. We keren dan terug naar een situatie van voor 2010.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Mocht de verwijzindex afgeschaft worden, dan heeft dat voor onze gemeente gevolgen. Doordat de jongeren uit onze gemeente in een drietal regio's en provincies naar school gaan zal dat wellicht betekenen dat we gaan participeren in een drietal verschillende signaleringssystemen. Systemen die niet op elkaar zijn aangesloten en derhalve niet dekkend zijn. Daarmee ontstaat een leemte in de mogelijkheid om jongeren vroegtijdig te ondersteunen bij opgroei problemen.

Mocht de motie aangenomen worden en effect scoren, dan kan op langere termijn een verbeterd signaleringsinstrument ontstaan. Een instrument dat tevens dient voor het hele gezin. Uit onderzoek blijkt dat opvoedproblemen vaak in relatie staan tot problemen van het gezin in andere leefdomeinen (schulden, verslaving, echtscheidingsproblematiek, psychiatrische stoornissen). Een breed signaleringsinstrument gericht op het gezin levert dan een belangrijke bijdrage voor een integrale aanpak en effectievere hulp en ondersteuning.

EXTERN ADVIES, INSpraak EN DRAAGVLAK

De motie zal gedeeld worden met alle Limburgse gemeenten. Er is reeds afstemming geweest met alle gemeenten in Noord en Midden Limburg. Met Heerlen (als projecthouder-gemeente voor Zuid Limburg) is tevens afstemming geweest.

Er zal brede besluitvorming plaatsvinden.

De gemeente Amersfoort heeft al te kennen gegeven (zonder bekend te zijn met de inhoud van de motie) deze graag mee in te dienen.

Verder zal de motie gedeeld worden in diverse gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

De motie zal actief gedeeld worden bij de gemeenten in de provincie Limburg.

JURIDISCHE ASPECTEN

N.v.t.

FINANCIËN

Er zijn geen financiële consequenties.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Er is geen personele consequentie

UITVOERING / VERVOLG

Na besluitvorming zal de motie ingediend worden bij de VNG met daarbij de vraag voor een advies ter besluitvorming tijdens het VNG congres in juni 2024.

BIJLAGEN

Motie verwijsindex (versie 13 april 2014)

Samenvatting evaluatie verwijsindex 2021